

Verbonden met elkaar

Een ruggesteun bij de opvoeding

Handreiking voor wie hierover in gesprek wil gaan

Opvoeden doe je als ouders niet alleen.

We zien het als onze opdracht elkaar te steunen en te verrijken in de opvoeding van onze kinderen. Om deze wederzijdse verrijking alle kansen te geven en om de mogelijkheden die er zijn volop te benutten, schreven we deze brochure. De inhoud groeide vanuit twee bijeenkomsten van het Interdiocesaan Pastoraal Beraad en in samenwerking met de Interdiocesane Dienst voor Gezinspastoraal.

We geven enkele ideeën uit de praktijk om uw verbeelding en creativiteit te wekken. We geven ook vragen om persoonlijk of in groep bij stil te staan.

Het ruimere kader van deze brochure vindt u in de inleidingen die tijdens de Forumbijeenkomsten van het IPB werden gebracht. Ze staan op de website www.ipbsite.be en www.gezinspastoraal.be en kunnen daar gedownload worden of kunnen als bundel besteld worden via het IPB.

Wij hopen dat u in uw groep, parochie of organisatie met deze hulp kan ontdekken hoeveel goede ondersteuning u al biedt en waar bijsturing mogelijk is of nieuwe initiatieven genomen kunnen worden. Wij zijn ervan overtuigd dat het lezen van deze brochure ook kan bijdragen tot de kwaliteit van uw persoonlijke inbreng in het leven van de gezinnen in uw omgeving.

Carine Devogelaere
coördinator IPB

Hilde Pex
coördinator IDGP

Om het denkproces en de uitwisseling over **het aanbieden van brede en rijke ervaringen** te stimuleren, kunnen volgende vragen helpen:

- Wat doen we reeds om ontmoetingskansen te scheppen voor ouders, gezinnen en mensen aan wie de zorg voor jonge kinderen, jongeren en pubers is toevertrouwd?
- Welk aspect van de opvoeding kunnen we ondersteunen? (cultuur, engagement, zingeving, spiritualiteit, geloof, burgerzin, gezonde levensstijl, diversiteit, multiculturele vorming, milieubewustzijn, algemene ontwikkeling,...)
- Welke troeven en mogelijkheden hebben we binnen onze vereniging, beweging, geloofsgemeenschap, werking, organisatie met het oog op het ondersteunen van gezinnen?
- Wie willen we bereiken? Wie bereiken we effectief? Wie niet? Waarom (niet)?
- Waar bereiken we deze mensen?
- Wanneer? (naar aanleiding van een activiteit, op uitnodiging, toevallig, overdag, 's avonds, in het weekend,...)
- Hoe bereiken we deze mensen? (folder, affiche, persoonlijk contact, nieuwsbrief, op de activiteiten, via e-mail, via de website, aan de kerkdeur, in de parochiezaal, thuis,...)
- Welke samenwerkingsverbanden met andere organisaties, bewegingen, scholen, parochies en verenigingen hebben we al?
- Waar en hoe kunnen wij meewerken aan een gezamenlijk project rond opvoedingsondersteuning?

Ouders en gezinnen hebben bij de opvoeding behoefte aan **informele steun, een breder gedeelde opvoedingsaandacht en plaatsen waar ze elkaar kunnen ontmoeten**. Zo voelen ouders zich gesteund wanneer zij bij de opvoeding een beroep kunnen doen op hun eigen ouders, familie, buren en vrienden. Maar wanneer ze, omwille van bijvoorbeeld werk, naar een andere provincie verhuizen, wordt dit netwerk dikwijls kleiner en valt een stuk van deze informele ondersteuning weg. Soms ontstaan nieuwe vormen van uitwisseling, bijvoorbeeld via internetfora. Toch blijven informele, persoonlijke steun en ontmoeting belangrijk.

Ouders worden verrijkt en voelen zich gesteund wanneer zij hun ervaringen kunnen uitwisselen met andere ouders, wanneer zij tijdens ontmoetingsmomenten belangstelling en betrokkenheid ervaren en antwoorden krijgen van ouders die hetzelfde meemaken. Het is erg waardevol wanneer de **school** – van nature een belangrijke partner in de opvoeding – initiatieven neemt voor zulke ontmoetingskansen tussen (groot)ouders en mensen aan wie de zorg voor kinderen is toevertrouwd.

In een kleuter- en lagere school in Leuven is er iedere woensdag tussen 8.45u en 9.30u een OPENDEK-moment. OPENDEK staat voor 'Ouders Praten EN Drinken Er Koffie'. Een bordje aan de schoolpoort herinnert de ouders eraan dat zij welkom zijn voor een babbel bij een kopje koffie, dat gratis door de school aangeboden wordt. Het is een waardevol initiatief omdat het kadert in het uitbouwen van een informeel netwerk, waar iedereen welkom is en gerespecteerd wordt, waar ontmoetingskansen zijn met andere en anderstalige ouders. Het is een gelegenheid om met elkaar in gesprek te gaan over de kinderen en de dingen die hen bezighouden, of gewoon over koetjes en kalfjes.

Zulke informele en belangrijke ontmoetingsmomenten zijn ook mogelijk buiten schoolverband. De **lokale geloofsgemeenschap** kan de mogelijkheid bieden tot een moment van samenzijn na de zondagsviering, elke week of één keer per maand, afhankelijk van wat haalbaar is. In de loop van het jaar kan er samen getafeld worden: een sober solidariteitsontbijt in de veertigdagentijd, een feestelijke maaltijd bij het begin en einde van het werkjaar of speciaal voor de gezinnen van de eerste communicanten en vormelingen een jaarlijks gezamenlijk ontbijt vóór de zondagsviering. Er kunnen ook grotere activiteiten georganiseerd worden die kansen tot ontmoeting en uitwisseling bieden zoals een wandeling of een weekend, waarbij bij het uitstippelen van een parcours of de keuze van de accommodatie rekening gehouden wordt met kinderwagens en buggy's.

***Net ge-MIST.** Al een hele tijd hadden we in de parochieploeg het gevoel dat we de gesprekken aan de kerkdeur na de vieringen moesten ondersteunen. Vele kerkgangers hebben de gewoonte om nog een tijd na te praten na de viering van 9 en 11 uur op zondagochtend.*

Eerst voerden we het koffiemoment in na de viering van 9 uur, alleen op de eerste zondag van de maand. Er is koffie en er zijn koekjes. Een sponsor betaalt de koffie. Een goed initiatief: ongeveer de helft van de kerkgangers praat na in de pastorie (ongeveer 40 mensen). Spontaan zorgen ook mensen voor de afwas en de opruim.

Na de viering van 11 uur (jonger publiek) hebben we 'net gemist' ingevoerd. Vlak naast de pastorie is een commerciële zaal, die tegen verminderd tarief consumpties aanbiedt en de zaal gratis ter beschikking stelt. Een vast ploegje tapt en wast af.

Een parochie in Vlaams-Brabant

Verenigingen en bewegingen hebben een eigen dynamiek en cultuur. Ook hier kunnen initiatieven genomen worden om informele ontmoetingskansen tussen mensen en gezinnen mogelijk te maken. Op vele plaatsen gebeurt dit reeds.

Al voor de derde keer ga ik met de kinderen mee op gezinsvakantie. Als alleenstaande moeder is dat voor mij niet enkel een moment van bezinning maar ook een hele steun in de opvoeding. Je bent er samen met andere ouders en kan hen bezig zien met hun kinderen. De manier waarop zij bepaalde zaken aanpakken verrast me soms maar geeft ook nieuwe ideeën. En de kinderen zien van dichtbij wat er in andere gezinnen verwacht wordt. Zeker nu ze ouder worden, zijn ze nogal eens geneigd om te vergelijken. Voor mij is het dan belangrijk dat ik met andere vaders en moeders kan praten over bijvoorbeeld hun manier van afspraken maken en straffen als dat nodig is. Ook de conflicten zijn minder dramatisch als je hoort en ziet dat ook anderen daarmee te maken hebben. Die gezamenlijke vakantieweek geeft me elke keer een goede dosis energie en geloof in mezelf om mijn verantwoordelijkheid als ouder aan te kunnen.

Ouders worden ook daadwerkelijk in de opvoeding ondersteund, wanneer hun kinderen **rijke ervaringen kunnen opdoen**, die zijzelf in hun eentje niet aan hun kinderen kunnen geven.

In het kader van 'bredeschoolwerking' is in Leuven een samenwerkingsproject Pisté Olé opgezet tussen een gewone basisschool, een school voor buitengewoon onderwijs, een woon- en zorgcentrum en een circusschool. De stad ondersteunt het project financieel. Wekelijks komen een paar groepjes van telkens een vijftiental kinderen uit beide scholen samen in de ontspanningsruimte van het rusthuis om er gedurende een uur, onder begeleiding van een leraar van de circusschool, allerhande kunstjes te leren. De bewoners van

het woon- en zorgcentrum kijken vanuit hun rolstoel geamuseerd toe en weten dit ontspanningsuur erg te smaken. De leefwereld van de kinderen wordt opengetrokken en verbreed: zij leren op een speelse manier andere kinderen kennen met lichamelijke of mentale beperkingen en zij komen in contact met bejaarden bij wie de lichamelijke en geestelijke krachten afgenomen zijn. In de loop van een schooljaar kunnen heel wat kinderen – op vrijwillige basis – aan dit project deelnemen. Ouders kunnen dergelijke rijke en brede ervaring niet zelf aan hun kind geven, en beschouwen dit initiatief als een daadwerkelijke ondersteuning in de opvoeding.

Zulke brede en zinvolle ervaringen zijn ook mogelijk op vele andere plaatsen. Initiatieven kunnen genomen worden in de parochie, in bewegingen en verenigingen en ook daar waar de activiteiten tot nog toe geen onmiddellijk raakvlak met kinderen en jongeren hebben. We denken hierbij bijvoorbeeld aan een regelmatig bezoek van de plusserswerking aan een woon- en zorgcentrum. Of aan een jeugdbeweging die samen met een vereniging die zich inzet voor kansarme of allochtone jongeren en volwassenen gaat meewerken in een sorteercentrum van Kringloopwinkels. Het zijn gelegenheden om elkaar te leren kennen en waarderen. Wederzijdse bemoediging en bevestiging doen iedereen deugd.

Uit 'Brief van een jongere aan alle ouders van de wereld'

Zie mij graag en zeg het me.
Ik heb graag dat je het zegt,
ook al vind je dat niet nodig.

Interdiocesaan Pastoraal Beraad
Guimardstraat 1, 1040 Brussel
www.ipbsite.be, ipb@interdio.be

Interdiocesane Dienst voor Gezinspastoraal
Sint-Michielsstraat 6 bus 3102, 3000 Leuven
www.gezinspastoraal.be, IDGP@kerknet.be